

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool Gent**

Samenvattende bevindingen en overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

datum
19 januari 2015
onderwerp
Accreditatiebesluit
(003387)

bijlagen

4

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

De gevisiteerde opleiding ressorteert onder de faculteit Mens en Welzijn samen met de opleidingen Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs en Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs. De opleiding is gehuisvest in Gent op de campus Ledeganck. De opleiding telt in 2012-2013 254 studenten. De opleiding heeft doorheen meerdere curriculumhervormingen een nieuwe visie op de mens geconcipieerd; zo worden, onder de overkoepelende noemer 'welzijn en zorg', drie toekomstgerichte pijlers centraal geplaatst bij de uitwerking van het programma: de 'lerende mens', de 'diverse mens' en de 'creërende mens'.

De commissie waardeert het gegeven dat de opleiding de nodige tijd en zorg heeft besteed aan het uitwerken van deze eigen visie en uitgangspunten. De commissie stelt vast dat de nieuwe visie een zekere bekendheid en gedragenheid kent bij de docenten, studenten en het werkveld.

De commissie waardeert het feit dat de opleiding samenwerkt met binnen- en buitenlandse partners. De commissie ziet hier kansen voor de opleiding liggen door bij de verdere verfijning van de opleidingsspecifieke leerresultaten, leerresultaatleerlijnen en het opstellen van een nieuw curriculum deze internationale partners intenser te betrekken, bijvoorbeeld als klankbord voor de eigen beleidskeuzes.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

Voortbouwend op de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie heeft de opleiding vanaf het academiejaar 2007-2008 enkele curriculumhervormingen doorgevoerd. Daarbij kregen media en leergebiedoverschrijdende initiatieven een prominente plaats in de opleiding. Ook nieuwe tendensen uit de samenleving zoals klimaatverandering, duurzame ontwikkeling, interculturaliteit en onderwijsvormen zoals inclusief onderwijs werden opgenomen in het curriculum. Sinds 2010-2011 zijn voor de studenten uitdiepingsmogelijkheden beschikbaar zoals huiswerkbegeleiding en kunnen ze kiezen voor

Pagina 2 van 9 de niet-confessionele zedenleer. Het programma volgt de leerplannen van het gemeenschapsonderwijs. In het academiejaar 2013-2014 bevindt de opleiding zich in een overgangsfase naar een derde curriculumvernieuwing. De implementatie van het nieuwe curriculum wordt beoogd voor het academiejaar 2014-2015.

Het valt op dat verschillende leerdomeinen van de lagere school worden geclusterd en als één opleidingsonderdeel aangeboden in het programma. Dat is het geval bij de opleidingsonderdelen Nederlands en Frans I, II, III, IV; Wiskunde en Wereldoriëntatie III, IV; en Muzische vorming en Lichamelijke opvoeding I, II, III, IV. Deze leerdomeinen worden apart behandeld en getoetst door de vakdocenten. Binnen het volgend programma dienen deze leerdomeinen een duidelijk te onderscheiden plaats te krijgen. Nederlands, wiskunde, Frans en Wereldoriëntatie vormen kernvakken die de leerlingen aan het eind van het Lager onderwijs op voldoende wijze dienen te beheersen om het secundair onderwijs met succes te kunnen volgen; deze domeinen vragen om specifieke vakinhoudelijke en- didactische kennis.

De praktijkcomponent wordt begroot voor 45 studiepunten; hieronder vallen zowel de stage, de voorbereidende (Pedagogisch-Didactische oefeningen) als ook de begeleidende (supervisie- en intervisiesessies) leeractiviteiten. De studenten worden in een breed werkveld ingezet voor de stageactiviteiten. Naast het regulier onderwijs rekent de opleiding ook het buitengewoon onderwijs, de methodescholen en een ziekenhuisschool tot de stagemogelijkheden; studenten en alumni duiden deze mogelijkheden als een verrijking. Om de studenten te begeleiden in hun leerproces tijdens de stage organiseert de opleiding supervisie- en intervisiesessies; de studenten ervaren deze ondersteuning algemeen als positief. Mentoren zijn niet altijd op de hoogte gebracht van de komst van de stagiairs. De opleiding onderkent dit probleem en werkt sinds 2012-2013 met een nieuwe stagecoördinator die nauw betrokken is bij de beleidsopties van de opleiding over stage.

Vanuit het HoGent-beleid is een bachelorproef te zien als de finaliteit van een professioneel gerichte bacheloropleiding. De realisatie van de bachelorproef wordt gekoppeld aan één van de stageperiodes en bevat een praktijkluik. De studenten kunnen op twee tot drie persoonlijke begeleidingsmomenten rekenen die telkens hun neerslag vinden in een begeleidingsfiche. De opleiding stimuleert de studenten sterk om het eindwerk samen met een medestudent te doen; het wordt hen eigenlijk afgeraden om dit individueel te doen. De opleiding zou meer vrije keuze bieden aan de studenten, mede omdat sommige onderwerpen en situaties toepasselijker zijn voor individueel werk.

De opleiding zet in op de internationale ervaringen van studenten en docenten door middel van verschillende kort- of langdurige mobiliteitsinitiatieven. Het aandeel 'internationaal uitgaande' studenten kent de voorbije jaren een dalende trend. Met 7% studenten die in het academiejaar 2012- 2013 buitenlandse studie of stage hebben gelopen, staat de opleiding ver af van het streefdoel van 20% studenten met buitenlandse ervaring. Via internationalisation@home streeft de opleiding ernaar om de studenten in contact te brengen met actuele internationale eisen en ontwikkelingen waar het beroepenveld mee wordt geconfronteerd. Het aandeel internationaal uitgaande docenten bedraagt de voorbije twee jaren 17%.

De aangeboden handboeken, syllabi en het lesmateriaal op het online leerplatform Chamilo zijn in het algemeen adequaat uitgewerkt naar vorm en inhoud; toch zijn niet alle cursusmaterialen actueel en de referenties in sommige gevallen ontbreken. De dagelijkse

Pagina 3 van 9 organisatie en communicatie naar de studenten toe laat soms te wensen over. De opleiding moet de correcte en transparante communicatie zowel naar de studenten alsook naar de docenten toe, prioriteren op haar agenda. Vanuit de gehanteerde onderwijskundige principes (een veilige, authentieke en studentgecentreerde leeromgeving), stemt de opleiding herkenbaar haar werkvormen af op de doelstellingen van het programma. Zo werkt de opleiding met een breed spectrum aan werkvormen.

De campus beschikt over de nodige leslokalen en werklokalen, waarvan enkele recent zijn vernieuwd. Digitale schoolborden en computers zijn voldoende aanwezig. Mede naar aanleiding van het advies van de voorgaande visitatie heeft de opleiding gezorgd voor een opwaardering van haar gymzaal.

De opleiding stelt zich open voor een divers instromend publiek dat gedurende de twee voorbije academiejaren voornamelijk afkomstig bleek uit het ASO en het TSO. De kwaliteit van de studie- en studentenbegeleiding is voldoende. Met vragen over hun studieloopbaan of ontwikkeling kunnen studenten terecht bij de facultaire studietrajectgebeider; ook studenten met een specifiek statuut kunnen hier terecht voor trajecten op maat. De opleiding kent een ombudsfunctie; de taken van de ombudspersoon komen in de praktijk vooral neer op informatie geven en pijnpunten wegnemen.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende.

De opleiding beschikt over een systeem van beoordeling, toetsing en examinering dat in overeenstemming is met de centrale en facultaire richtlijnen rond het onderwijs en de evaluatie. De opleiding gebruikt verschillende evaluatiemethoden op verschillende tijdstippen in het leerproces van de studenten om een beeld te krijgen van hun leerprestaties. De commissie stelt vast dat de kwaliteit van toetsen met enige regelmaat geagendeerd wordt op de onderwijscommissie, de opleidingsdag en in thematische werkgroepen. Ook de studenten en alumni worden bevraagd rond de kwaliteit van toetsing. De planning van deze activiteiten wordt bijgehouden in een jaarkalender. De commissie spreekt zich positief uit over deze initiatieven, maar stelt vast dat ze nog niet als één samenhangend geheel zijn ingekaderd. De commissie is van mening dat de onderdelen aan kracht kunnen winnen door ze te bundelen in een coherent, op de lerarenopleiding Lager onderwijs toegespitst, toetsbeleid. Het gebruik van klassieke schriftelijke en mondelinge examens primeert voor de theoretische vakken van de eerste twee modeltrajecten. Naarmate de opleiding vordert, verschuift de focus van de evaluatie naar opdrachten, vaardigheidstoetsen en presentaties, gericht op competentiegerelateerde onderdelen. De toetsing is over het algemeen valide en transparant. De commissie wijst de opleiding wel op het belang van aandacht voor de communicatie rond de evaluatie en examinering. De examenresultaten worden digitaal bekend gemaakt en kort daarna kan de student terecht voor persoonlijke feedback bij de betreffende docent.

Het werkveld spreekt zich positief uit over de inzetbaarheid van de afgestudeerden. De starters kenmerken zich door openheid voor diversiteit, leerbaarheid, zelfstandigheid en creativiteit. Uit de alumnibevraging (2011-2012) blijkt dat alle respondenten na 1 tot 3 maanden werk vinden waarbij ze nagenoeg allen in het Lager onderwijs terechtkomen. De commissie maakte uit de gesprekken op dat afgestudeerden vooral in het gemeenschapsonderwijs terechtkomen, vaak binnen interimvacatures met een beperkte omvang.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool Gent.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Hogeschool Gent. De opleiding wordt aangeboden te Gent zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 19 januari 2015

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail 19 december 2014 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot tekstuele aanpassingen.

Pagina 6 van 9 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Hogeschool Gent
Adres instelling	Kortrijksesteenweg 14 B - 9000 GENT België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Onderwijzer(es)
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Gent
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academiejaar(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	Elk academiejaar
(Delen van) studiegebied(en)	onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs begeleidt autonoom en in het Standaardnederlands leerlingen bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Vertrekkende vanuit de beginsituatie van de klasgroep en de individuele leerling en de eindtermen en leerplannen formuleert hij concrete doelstellingen en selecteert hij de passende leerinhouden, leermiddelen, werk- en groeperingsvormen. Hij kiest geschikte differentiatie-, evaluatie- en remediëringmethoden.
2. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert een positief leer- en leefklimaat in de klas en op school waarin leerlingen zich kunnen ontplooien en worden voorbereid op maatschappelijke participatie. Hij bevordert emancipatie en speelt gericht in op de diversiteit binnen de leerlingengroep.
3. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs beheerst de leerstof voor Nederlands, Frans, wiskunde, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT en vertaalt deze op een kritische manier in leerinhouden- en activiteiten. Hij volgt recente ontwikkelingen op.
4. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert in een complexe context een veilige, stimulerende en werkbare leeromgeving. Hij gaat correct om met administratieve taken en gaat gestructureerd te werk bij time- en klasmanagement.
5. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische en kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs benadert ouders/verzorgers als volwaardig partner in het klas- en schoolgebeuren en neemt initiatieven om hen hierbij te betrekken. Hij communiceert doelgroepgericht en in een passend register
7. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs werkt zowel autonoom als teamgericht. Hij neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid op voor de realisatie van de gekozen visie en aanpak.
8. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs neemt deel aan het debat over onderwijskundige thema's en de rol van de leraar in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs informeert zich over en denkt kritisch en met een open geest na over actuele thema's en maatschappelijke ontwikkelingen.

Voorzitter:

- Herman Popeijus, emeritus lector en senior onderzoeker aan het Kempelonderzoekscentrum;

Leden:

- Linde van den Bosch, onderwijsinspecteur van Europese Scholen;
- Irène Devriese, erelector aan de Rijksnormaalschool te Brussel;
- Rita Rymenans (onderwijsdeskundige) wetenschappelijk medewerker en docent Universiteit Antwerpen, departement Didactiek en Kritiek;
- Michiel Geerts (student-lid) student Lager onderwijs, Katholieke Hogeschool Limburg.

De commissie werd ondersteund door Diana Faifer, secretaris.